

Gibraltar, simbol angleškega imperija, se nevarno maje

Ko bo Hitler napadel Anglijo, bo Španija segla po Gibraltarju. Iz trdnjave so že odposlali vse civiliste, ker se pričakuje vsak trenutek napada.

Washington, D. C. 2. jul. — Špansko se pričakuje, da bo Španija takoj napadla trdnjavo Gibraltar, čim bo kazalo, da zmaga Hitler v Angliji, kadar pa bo končno napadel. Španija bo takala na to, kakor je čakala Anglija, da bo Francija na koleh, predno je stopila v vojno. Če bo padla mogočna gibraltarska trdnjava, bo tudi začetek padca mogočnega angleškega imperija.

Sicer se je splošno pričakovalo, da bo Španija že prej prodala, vsaj takrat ko je šla Franciji, toda general Franco in španski narod si ne želi vojne. Toda če bo kazalo, da Anglija pada, bo hotela tudi Španija leti svoj del, zlasti še, ker ji sta pri zavzetju Gibraltarja

Z RAZNIH RAJEV PO MERIKI

Johnstown, Pa. — Tu je na umrla Jennie Samec, stara 81 let in rojena v Ameriki, ki je bila moža, majhnega otroka, mater in več bratov ter se je umrla podvreči operaciji na srce. — V Strabanu, Pa., se je umrla Viktorija Tomšič, ki se je umrla v General Hospitalu v Johnstownu. — Dne 6. junija je umrla v okrajni ubožnici v Lawrencu, Pa., umrl John Plut, star 80 let. — Poročeni so bili dne Fr. J. Ambroz in Debra Murleau, Louis F. Govze in Lawrence Briske ter Fr. Telic in Lina Bergine. — Srebrni jubilej zakona je te dni imela dvojica Frank Kopušar. — V sosednjem Sheboyganu se je mlada kraljica Olga Smerk težko poškodovala pri avtomobilski nesreči. — Umrla je v Sheboyganu: Steve Matič in Agnes Florjancič, John Matič in M. Zagorc ter Edward Gruenke in Frances Turk. — Willard, Wis. — Rojak Frank je bil zadnji dni pri delu, ko je poškodoval. Hlodi mu je del na nogi in mu jo zlomil. — Indianapolis. — Tu je pred umrla deklica Josephine, ki zapuša mater in brata. — Pred kratkim je tu umrla Golez, star 66 let in doma Vidma v Furlaniji. — Hoquiam, Wash. — Lovro Matič, star 44 let in rojen v Spodnji Lohi pri Kamniku na Gorenjem, se je smrtno ponesrečil pri delu v gozdu. Težka veja, ki je padla nanj, ga je ubila. Bil je španski in zapuša mater in dva brata. — Latrobe, Pa. — John Resnik, Pipetowna se je ponesrečil pri delu v jami in nahaja se v dobri zdravniški oskrbi. — Rojakinja Dori Arch iz Youngs- wna, Pa., je v bolnišnici v La- wrenču prešla težko operacijo in danes je na poti okrevanja. — Joseph Klopčar, v Pipetownu in poznanih Franka in Jožefine Klopčar, se je oženil s Heleno Zinkovskijevo. — Hibbing, Minn. — Tone Fink Chisholma in Ema Pipan sta 2. junija tukaj začela zakonsko življenje. — Dne 15. junija se

Willkie je izbral odbor, ki bo vodil kampanjo

New York, 2. jul. — Republi- kanski predsedniški kandidat Wendell L. Willkie je imenoval odbor 12 moških, ki bodo vodili njegovo predsedniško kampanjo. Za načelnika je izbral mladega governerja iz države Minnesote, Harold Stassena. V odbor je povabil tudi voditelje svojih tekmecev za nominacijo.

Potem je Willkie naznanil kor- poracijam, da se ne bo spreje- malo kampanjskih doneskov v večji svoti kot \$5.000. Rekel je, da ne mara, da bi bila zmaga kupljena od korporacij, ampak naj pribori narod zmago. V od- bor je bil povabljen tudi David Ingalls iz Clevelanda, ki je vodil Taftovo kampanjo. To je zna- menje, da hoče Willkie potolažiti Taftove pristaše, ki kuhajo jezo radi poraza.

V bolnišnici

Mrs. Mary Lušin iz 387 E. 163rd St., ki je že dlje časa bo- lehal, se je podala zadnji petek v St. Luke's bolnišnico. Obiski so dovoljeni popoldne od 2:30 do 3:30 in zvečer od 7 do 8. Naha- ja se v sobi št. 214. Želimo ji, da bi se prav kmalu boljšega zdravja povrnila domov.

Iz bolnišnice

Iz Glenville bolnišnice se je boljšega zdravja povrnila zna- na Mrs. Ivana Pust in se sedaj nahaja pri svoji hčeri Mrs. Mary Matoh, 15917 Holmes Ave., kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Tudi Frank Matohu se zdravje počasi obrača na bo- lje, kar nas prav veseli.

Je omožila Pavlina Dolinar z Royjem Pearsonom iz okolice Hibbinga, istega dne je pa tudi rojak Louis Hrvat, opustil "pe- larski" stan in si izbral družico iz bližine Gilberta.

Moon Run, Pa. — Tu je naglo umrl Jos. Kristan, star 75 let in rojen v -Vranskem na Štajer- skem. Zadel ga je mrtvoud. Tu zapuša dva sinova in eno hčer.

Buenos Aires, Arg. — Dne 6. maja je v tukajšnji naselbini umrla Ivana Žerjal, roj. Colja, stara 30 let in doma iz Gabro- vice pri Komnu na Primorskem. V Argentini je bila 12 let in tu zapuša moža in šestletno hčer- ko.

Nemški in angleški bombniki širijo smrt in razdejanje

Munster, Nemčija, 3. jul. — Prebivalci tega starodavnega mesta so zbežali v svoje kleti, kjer so morali ostati tri ure, ko so angleški letalci bombardirali mesto. Napad so izvršili tri no- či zapovrstjo nad tem mestom in nad vso Porursko dolino.

London, 3. jul. — Nemški bombniki so izvršili napad na tri obrežna mesta na angleški celini in ubili in ranili, kolikor je znanega, 185 oseb. Poročila pravijo, da je bilo 12 oseb ubitih in 123 ranjenih. Ne ve se še, če so to slučaj iz vseh treh mest, ali samo iz enega.

Danes se je zglasil pri zunanjem ministru ruski poslanik Ivan Maisky. Nihče ne ve vzro- ka njegovega obiska.

Angleške princeze osta- nejo pri starših

London, 2. jul. — Kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta odločno zavrnila nasvet, da bi poslala iz dežele svoji hčerki, 14 letno Eli- zabeto, ki je prestolonaslednica in njeno sestro Margaret Rose. Kraljevi dvojici se je nasvetova- lo, naj bi se poslalo dekleti v Ka- nado ali kam drugam. Kralj je rekel, da je tisoče angleških staršev, ki imajo otroke pri se- bi, zato naj tudi kraljeva otro- ka delita nevarnost s svojimi starši, kot morajo to storiti dr- gi angleški otroci.

Napredek posojilnice

Tajnik slovenske posojilnice, St. Clair Savings & Loan Co. sporoča, da so bile vsem vlogam pripisane 3 odstotne obresti do 30. junija in da je bila plačana vsem delničarjem dividenda v razmerju \$1.00 na delnico. V zadnjih šestih mesecih je dobila posojilnica 150 novih hranilnih vlog, s čemer so se hranilne vlo- ge dvignile za \$120.000.00. Taj- nik tudi poroča, da je napravila posojilnica 60 novih posojil v svoti \$210.000.00. Vse hranilne vloge so zavarovane po Federal Savings & Loan Insurance Corp. do vsote \$5.000.00. Posojilnica je vedno plačevala najvišjo obrestno mero obenem z var- nostjo vlog.

Na počitnicah

Mr. in Mrs. Anton Struna iz Norwood Rd., Cleveland, O. sta na enotedenskih počitnicah pri Leskovčevih na Hubbard Rd., Madison, O., njiju sinček Eddie pa za vse šolske počitnice pri svoji stari materi.

VELIKI IZGREDI NA ROMUNSKEM

Narod se je dvignil proti ži- dom na Romunskem, Ogr- skem in Jugoslaviji

OTROKE IN ŽENSKME MEČEJO POD VLAK

Bucharest, 2. jul. — V tem mestu in v drugih romunskih mestih je prišlo do pobojev med židovskimi in protizidovskimi skupinami. Poročila pravijo, da je bilo pri tem mnogo oseb ranje- nih. Izgredi so se vršili po me- stih od Bucharesta pa do mesta Jassy, ki leži blizu Besarabije. Toda najhujši izgredi so bili v Bucharesti med univerzitetnimi dijakami.

Enaki protizidovski izgredi se poročajo tudi iz Ogrske in Ju- goslavije. Zatrjuje se, da je bilo več oseb ubitih. Toda natančne- ga se še ne ve ob tem času.

Največje protizidovske de- monstracije so bile pa v romun- skem mestu Galati. Židje so za- sedli s svojimi družinami vlak, da beže iz mesta, ko jih je na- padla množica. Poročila pravi- jo, da so izrekli ženske in otro- ke iz premikajočega vlaka in jih metali pod kolesa.

Romunski narod dolži žide, da so krivi izgube Besarabije in Bukovine, ker so s takim vese- ljem pozdravili prihod ruske ar- made.

Belgrad, 3. julija. — V diplo- matskih krogih se je raznesla govorica, da je romunski kralj Karol povedal svojemu kabine- tu, da se bo odpovedal prestolu. Razni narodni voditelji strank, ki jih je kralj razpustil, so po- slali kralju protest in ga dolžili krivde nad izgubo Besarabije in Bukovine.

Ženska pogrebница

Mrs. Anne Corrigan, stara 21 let, stanujoča na 14766 Lo- rain Ave. je z odličnim uspehom prestala državno skušnjo in ta- ko postala pravomočna pogreb- niška direktorica. Že v novem- bru je dobila dovoljenje za em- balmanje, zdaj je pa kvalificira- na, da sme imeti lasten pogrebni zavod. Sprva je hotela biti zdravnica, pa je spredela, da bo bolj uspešna v pogrebniškem poklicu.

Na bolniški postelji

Bolan se nahaja na domu Mr. Matthew Laurin, 1011 E. 74th St. Prijatelji ga lahko obišče- jo.

Ali bo Anglija podlegla nemškemu napadu?

Washington, D. C. — Nev- obal, ampak tudi ozemlje kakih 18 milj v notranjosti.

Nemci tudi trdijo, da imajo danes najmanj 25.000 letal, ki so namenjeni, da poletijo z bom- bami nad Anglijo. Nek vojaški strokovnjak, ki je zasledoval iz- gube nemških letal trdi, da so izgubili Nemci v tej vojni do 6.000 letal. Če so imeli Nemci v začetku te vojne 15.000 letal, kar je najmanjše število, bi jim jih ostalo še 9.000. Izdelovali so jih pa od 2.000 do 2.400 na mesec zadnjih osem mesecev, torej jih imajo vseh skupaj najmanj 25.000.

Toda ali Nemčija lahko zase- de Anglijo in okupira London? Vojaški strokovnjaki trdijo, da lahko, ker imajo več vojaštva in

Anglija bi rada zasedla Irsko

Amerika ne razume Ev- rope, pravijo nazijci

Berlin. — Nazijska vlada od- ločno zanika poročila v ameri- skem časopisu, da bo prišlo do preloma med Berlinom in Mos- kvo radi vpada Rusije v Besar- abijo. Nek nemški zastopnik vla- de je rekel, da kažejo te vesti, da hoče Amerika ustvariti ume- ten vtis, da namerava Nemčija napasti Rusijo potem, ko si bo zagotovila prosto roko v Evropi. "Mi zanikamo Ameriki pravi- co, da bi se vmešavala v zadeve Nemčije in v njene namene v Evropi. To pa še posebno iz te- ga razloga in dejstva, ker Ame- rikanci ne razumejo evropskih problemov."

Dalje je vladni zastopnik po- udarjal, da ni Anglija še nikdar okusila vojne na svoji lastni zemlji, toda jo bo okusila v bli- žnji bodočnosti, katere ne bo po- zabila za dolge generacije.

Vlak povozil ruske parašutarje

Bucharest. — Več ruskih vo- jakov, ki so se spustili s padali na tla pred vlak, ki je vozil be- gunce iz Besarabije, je bilo pod vlakom zmečkanih. Begunci, ki so dospeli v Cernauti pripovedu- jejo, da je priletel nad vlakom pet ruskih letal, ko so spustili pred vlak vojaške s pomočjo pa- dal menec, da bodo vojaški vlak ustavili. Toda vlak je zavozil naravnost v vojaške, ki niso ime- li časa, da bi se bili rešili.

Iste nagrade ostanejo

Poročali smo, da bodo na cer- kvenem bazarju fare sv. Kristi- ne razdeljene nagrade v gotovi- ni in sicer za \$150.00. Ker se je pa radi slabega vremena ba- zar prestavil na nedeljo 7. juli- ja, bodo torej te lepe nagrade razdeljene v nedeljo. Bazar ali semenj se vrši ob lepem vreme- nu na prostoru pri cerkvi, ob slabem pa v šolski dvorani.

Ne bo seje

Klub Slovenskih vdov nazna- nja vsem članicam, da se ne bo vršila seja v četrtek 4. julija ra- di praznika. Kdaj se bo vršila prihodnja seja, bo naznanjeno v tem listu.

Ponarejali so črke

Velika porota je obtožila tri moške iz Youngstowna, da so po- naredili črke, ki jih izdaja vla- dna organizacija WPA. Obtože- ni so: Robert Colaric, John Sa- vage in Anthony Moses.

Boje se, da bodo Nemci zasedli Irsko in Islandijo ter tako popolnoma obkolili Anglijo, nakar bi ji zavili vrat. Vprašanje je, koga sovražijo Irski bolj: Nemce ali Angleže?

London, 2. julija. — Po vsej Angliji se je dvignila agitacija, da naj se nekaj stori radi Irske, ki bi se v slučaju napada ne mo- gla braniti pred Nemci in če bi se tja ugnzdili Nemci, bi popol- noma odrezali zvezo med Angli- jo in Zed. državami.

Nekatero časopisje svetuje, naj se bi se združili Severna Ir- ska in Irska republika (Eire), potem naj pa tako združeni do- volita angleškim četam, da pri- dejo za obrambo. Nasvet je bil senzacionalen, ker republika Eire želi združitev z Severno Ir- sko, odkar je postala samostoj- na, a obenem pa smrtno sovraži Anglijo in njeno armado.

Nekateri časopisi svarijo, da bo to staro sovražstvo med Irsko in Anglijo zelo prav prišlo Hit- lera Anglija brezpogojno poda- leri, ki bo izbral položaj. Dru- gi zopet svetujejo, naj bi se na- ga sveta, od katerega je odvisna Irska poslalo poljske, francoske

in belgijske čete, ki se nahajajo v Angliji, če že Irski ne morejo videti angleških vojakov.

Severna Irska je razdeljena v šest okrajev in je politično zve- zana z Anglijo. Irska republika, ki si je naredila ime Eire, je sa- mostojna in neprestano deluje na tem, da bi se ji pridružila tudi Severna Irska.

Časopisje svari Anglijo kot obe Irski pred napadom Nemči- je. Hitlerjev načrt bo najbrže ta, da bo zasedel Islandijo na se- veru Anglije, nato Irsko in bo tako imel angleško otočje popol- noma obkoljeno, ker ga na jugu obkrožuje iz francoske obale. Če bi se Hitlerju posrečil ta na- črt, bi ne bilo dolgo, ko bi se mo- rala Anglija brezpogojno poda- ti, ker bi bila odrezana od vse- ga sveta, od katerega je odvisna Irska poslalo poljske, francoske

Položaj na Balkanu

Budapest, 2. julija. — Vihar, ki je grozil par dni razbesneti preko Balkana, se je očividno razpršil, vsaj za sedaj. Ogrska se sicer še vedno pripravlja za slučajnosti, toda brez ropota. Vsa znamenja kažejo, da sta Nemčija in Italija pritisnili na Ogrsko in Bolgarijo, naj zazda- j odnehata od svojih zahtev na Romunsko. Splošno se sodi, da se je zagnala Romunska pod- varstvo Nemčije, ta pa ne želi za sedaj na Balkanu nobenega rožljanja z orožjem, ker se pri- pravljaja na dolgo pričakovani in zasnovani pohod na Anglijo.

Iz Romunske se poroča, da se pripravljajo angleški podaniki, da odidejo iz dežele, ker se je Romunska zasukala k Nemčiji.

Poroka

V četrtek, 4. julija se bosta poročila v cerkvi sv. Vida ob de- vetih gđ. Frances Theresa Pri- jatelj iz 1137 E. 66th St. hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Jo- seph Prijatelj z Mr. John Leb- lang iz 478 E. 112th St. Prija- telji in znanci so prijazno vab- ljeni k poročni maši. Bilo sreč- no!

Slabe zavore

Policija bo še nadaljevala z preiskovanjem zavor pri avto- mobilih. S kakšnimi zavorami vozi- jo kaže slučaj, ko je policija ustavila 24 avtov, pregledala za- vore in našla pri 20 izmed 24 ustavljenih avtov, slabe zavore. Pri štirih avtih zavore sploh ni- so držale in je policija te avte odpeljala v garažo.

Ljudski koncerti

Čez poletje se vrši v mestni dvorani ljudski koncerti in si- cer so na programu 10., 12., 13., 18., 19. in 20. julija. Vstopni- na je samo 25c. Orkester obstoječ iz sedemdeset mož bo igral naj- priljubljene narodne komade. Vstopnice se dobe pri blagajni, soproga Bettie, ki je bolničarka ali v predprodaji pri Taylor's, Higbees, May Co. in Bond Cloth- ing.

Bucharest, 2. jul. — Romun- ski časopis Curentul, ki je na- klonjen Nemčiji in Italiji, dolži Anglijo, vsaj za sedaj. Ogrska naj pride v Romunijo in tam uniči oljne vrelce, ki so zalaga- li Nemčijo za potrebnim oljem.

Berlin, 2. jul. — Nemško ča- sopisje na dolgo in široko piše, da je angleški vpliv na Balkanu dobral svojo vlogo v trenutku, ko se je Romunska odpovedala varstvu Anglije in Francije.

Istanbul, 2. jul. — Iz dobro poučenih krogov se trdi, da bo Rusija v kratkem ponudila Tur- ski gotove pogoje glede Črnega morja in Dardanel. Če bo Tur- čija dala Moskvi koncesije, bo Rusija garantirala pomoč Tur- škemu pred Italijo in Nemčijo.

Ranjen od pokalice

Ko je včeraj popoldne Henry Altenweg stopil s svojega avta na 152. cesti in Saranac Rd., mu je nek dečko vrzel pod nogo po- kalico. Pokalica se je razpoči- la in vrgla košček kovine v njego- vo roko. V bolnišnici so mu mo- rali zdravniki napraviti štiri ši- lje in mu dali zdravila proti za- strupljenju krvi.

Pozdravi iz Michigana

Gđ. Ana Gole iz Bonna Ave. Cleveland, O. pošlja vsem svo- mobilnim prijateljicam in znankam najlepše pozdrave iz Port Hu- ron, Mich., kjer je za en teden na odhodu.

Pogreb Klickoviča

V petek popoldne ob eni se bo vršil v cerkev sv. Save na Su- perior Ave. in 36. cesti pogreb Nick Klickoviča in potem na rusko pokopališče. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti, 1424 E. 47th St.

Na obisku

Frank Leskovčev družino na nedeljo obiskali: Al Speserter in njegov brat in soproga. Ze- lo se jim je dopadlo na deželi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

817 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1939, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 156 Wed., July 3, 1940

Izjava ameriške neodvisnosti

Jutri bomo praznovali v Zedinjenih državah največji narodni praznik, ko so pooblašeni zastopniki ameriškega naroda dne 4. julija 1776 v Philadelphiji podpisali takozvano "Izjavo neodvisnosti," v kateri so povedali, da se odpovedo vladni angleškega kralja in da bodo v bodoče sami sebe vladali. Ta izjava neodvisnosti je eden najfinjših zgodovinskih dokumentov naroda, ki je znal in vedel, kako si pribori boljše življenje in ki je vedel kako odstraniti tirane od vlade. Med drugim čitamo v dotični izjavi tudi sledeče pomembne stavke:

"Smatramo, da so sledeča dejstva sama ob sebi dokazana: da so bili vsi ljudje ustvarjeni enaki, da jih je njih Stvarnik obdaril z gotovimi pravicami in izmed teh so življenje, svoboda in stremljenje po sreči. V zagotovitvi teh pravic so bile med narodi ustanovljene vlade, ki dobivajo svoje pravice od privoljenja onih, nad katerimi vladajo, in kadarkoli ta ali ona oblika vlade postane škodljiva tem svrhom, ima ljudstvo pravico spremeniti ali odpraviti vladno ter ustanoviti tako vladno, ki naj bo osnovana na teh načelih in organizirati njene oblasti na tak način, ki se ljudstvu zdi najbolj primeren za doseg sigurnosti in sreče."

Ta izžrekel iz ameriške izjave neodvisnosti bi se zdela cel dan precej revolucionaren mnogim narodom na svetu. Narejen je bil od takozvanega drugega kontinentalnega kongresa v Philadelphiji v času, ko je malodane vladal po vsem svetu absolutizem, in ko je le malo ljudi tvegalo svoje življenje, da bi izrekli dvom o takozvanem božjem pravu kraljev in knežev, da bi nad njimi vladali, kakor se jim pač zdi prav. Amerikanci so prvi pokazali svetu, da se narod lahko sam vlada.

Malo ameriških voditeljev pa je mislilo o neodvisnosti v začetku borbe z Anglijo. Prvi kontinentalni kongres, ki se je sešel v letu 1774 in ki je vzel v naznanje pritožbe ameriških kolonij, ni prevzel nikake eksekutivne ali postavodajalne oblasti. Celo drugi kongres je v začetku zanikal vsak namen odpadništva od Anglije. Ko so pa začeli Angleži napadati, so kmalu zginele vse nade na mir in na sporazum. Knjiga Thomasa Paine, zvana "Common Sense," zastopa naziranje, da je Amerika nekako nadaljevanje vse Evrope, ne pa samo Anglije. Ta knjiga je naredila globok vtis po vsej Ameriki.

Ameriške kolonije so se začele organizirati v državne vlade in pritisk na kongres, da bi izjavil neodvisnost ameriških kolonij, je postajal od dneva večji in večji.

Dne 7. junija, 1776, je stavil kongresnik Richard Henry Lee iz Virginije predlog, da se države izjavijo neodvisnim od Anglije. John Adams, poznejši drugi predsednik Zedinjenih držav, je podprl predlog in sledila je debata, ki je trajala dva dni. Izvoljen je bil odsek petih mož, ki naj pripravijo primerno izjavo. V tem odseku so bili Thomas Jefferson iz Virginije, John Adams iz Massachusettsa, Benjamin Franklin iz Pennsylvanije, Roger Sherman iz države Connecticut in Robert Livingston iz države New York.

Dokument sam je bil faktično spisan po Thomas Jeffersonu, ki je bil tedaj star 33 let. "Nisem se poslužil nikake knjige ali spisa, ko sem pisal izjavo," je Jefferson pripovedoval nekoliko let pozneje. Načela, ki jih je izrazil v izjavi, so pa izrečno prijala tedanjim Amerikancem. Jefferson je pisal "Izjavo neodvisnosti" pod gromom angleških topov, dobro vedoč, da gre za smrt ali življenje ameriških kolonij in ameriškega naroda.

Izvoljeni odbor je podal poročilo o izjavi dne 28. junija. Tekom debate so naredili v njej nekaj sprememb. Dne 4. julija 1776 pa je bila nesmrtna "Izjava neodvisnosti" sprejeta in podpisana od prisotnih 53 članov kontinentalnega kongresa. Trije odsotni delegatje so jo pozneje podpisali.

Ameriški narod le želi, da bi vse oblasti, vsi, ki imajo kaj povedati glede pravic, neprestano spoštovali to ustavo in se ravnali po njenih določilih. Mnogo bolj bi bilo za današnji in bodoči obstanek ameriškega naroda.

Takrat svet pač ni mislil, da se bo mogla ta izjava neodvisnosti ameriških "prenapetežev" obdržati, ker svetu ni šlo v glavo, da bi si moglo tako ljudstvo spreminjati vladno tako, kakor se mu zdi najbolj primerno za doseg sigurnosti naroda in za njegovo srečo.

Takrat so bili kralji in cesarji, ki so mislili, da je življenje in svoboda naroda v njih rokah, ker niso hoteli verjeti, da so vsi ljudje ustvarjeni enaki in da imajo vsi ljudje pravico do življenja in svobode.

Ameriški narod pa je dokazal in še dokazuje s svojo 164 let staro ustavo in izjavo neodvisnosti, da si lahko sam voli vladno in tako vladno, ki se zdi ljudstvu najbolj primerna. In to je, kar je napravilo Ameriko najmočnejšo državo na svetu.

BESEDA IZ NARODA

Ob prvi obletnici

Gospod Šubelj, prejmite najlepšo zahvalo vseh prijateljev pokojnega g. Louis Pirca, ker ste tako lepo, v srce segajoče zapeli na slovenskem radio programu zadnjo nedeljo ob priliki prve obletnice smrti našega nepozabnega in dobrega prijatelja, Louis Pirca.

Milo in žalostno ob enem se nam je storilo vsem, da smo si nehote začeli brisati neprisiljene solze in kar skoro verjeti nismo mogli, da je res že poteklo leto kar počiva v hladni zemlji naš dober in blagi prijatelj Lojze in sniva sen pravičnega. Dragi Lojze, z žalostjo v srcu se sklanjam danes nad Tvojo gomilo in prosimo Vsemogočnega, da bi počival v miru in zaslužnem počitku in da tam prosiš Boga, da se enkrat snidemo vsi skupaj, kadar nas bo Bog poklical. Tudi mi, Tvoji prijatelji, se Te spominjamo v molitvah in pri sv. mašah ter prosimo Boga in našo nebeško Mater, da se enkrat snidemo na veke. Večna luč naj Ti sveti in počiva v miru.

Tončka Jevnik.

Vožnja zastoj

Iz urada Centralnega odbora Lige kulturnih vrtov sem prejel lepo število (par sto) voznih tiketov za na poulično železnico za dan 4. julija, da se lahko peljete zastoj v mestni Stadion k sijajnemu programu, ki bo izvajen v spomin 4. julija največjega praznika Amerike. Te tikete dobite potom Jugoslovenskega kulturnega vrta. Vstopnice za prosto vožnjo so veljavne od 5. ure popoldna 4. julija in do polnoči za vožnjo tje in nazaj.

Dobite jih lahko v knjigarni Jos. Grdina, ki je tajnik kulturnega vrta ali pri meni bilo v N. A. banki ali pa na stanovanju 1053 E. 62nd St. vsak čas.

Nikdo naj pa ne zamudi ta večer, da ne bi bil navzoč na tem znamenitem "festivalu," ki bo izvajen v počast naši novi domovini in njeni osvoboditvi, kjer uživamo tako svobodo kakor jo nima nobena druga dežela na svetu. Mestna oblast je to leto zelo apelirala na narode, da se pokažejo. Udeležite se te velike manifestacije, ne bo vam žal.

P. S. Tudi ni nobene vstopnine za v stadion, pridite pa ob času da dobite sedeže.

A. Grdina, preds. J. K. Vrta.

Na izlet v Detroit

Na izlet v Detroit se podajo v četrtek, 4. julija in sicer z zrakoplovom novoizvoljenim županom bele Ljubljane, Mr. Frank Segulin in ljubljanska gospodična Elsie Desmond ter teta bele Ljubljane, Mrs. Frances Rupert. Tam se bodo udeležili tudi piknika, katerega prirede omenjeni dan dretroitska društva.

Ta izlet v Detroit je kot dar omenjenim od strani Slovenskega društvenega doma, za katerega so izvršili ogromno delo v zadnji "županski" kampanji.

Prošeni ste vsi, ki ste namenjeni iti v Detroit 4. julija, da se zglasite pri tajniku Slovenskega društvenega doma in to iz razloga, da se skupno podamo proti Detroitu in tam pozdravimo naše odlične ljubljane, ki bodo dospeli tja z zrakoplovom.

Cenjenemu občinstvu tudi sporočamo, da bomo tekom meseca julija, avgusta in septembra imeli na vrtu Slovenskega društvenega doma vsako drugo in četrto sredo v mesecu vrtni koncert. Igrala bo WPA godba,

Pri tej godbi so skoro najboljši godbeniki v Clevelandu. Več o tem poročamo še pozneje.

V soboto, 20. julija pa bomo kazali premikajoče slike, katere so bile posnete ob priliki naše prireditve 2. julija. Te slike so vse v barvah. Po kazanju teh slik pa bo ples, za katerega bo igral Krištof orkester.

F. L.

ST. CLAIR RIFLE CLUB

Če verjameste al' pa ne, ampak res pa je, da kadar pridejo naši člani, njih znanci in prijatelji skupaj na naši farmi, tedaj je gotovo dosti smeha in šale. Kdor tega ne verjame, naj kar pride v nedeljo nas obiskat na našo farmo in bo videl kako se zabavamo.

Opisal bom samo nekaj slučajev, ki so se primerili zadnjo nedeljo. Kramer iz 185. ceste je potem, ko je prišel streljat, poznal samo eno pot in to je od kantine do streljišča in nazaj in to toliko časa, da je sklatil 24 golobov, potem je bila pa mirna Bosna.

Papesh je pa po vsej farmi iskal take, ki se radi kregajo pri balincanju, a jih ni mogel dobiti zadostno število, zato se je pa kar sam s seboj kregal. Ne vem kje so bile Spenkove misli, ko je streljal je vsakikrat pozabil, da se mora puška zapreti, ko se odstrelji (Ali bo kaj kmalu ohcet France?) Stampflu bi pa priporočal, da naj si nabavi očala ali pa bo moral takratkega opustiti. Kje je bil pa Buch, ali se je že spet izgubil kot zadnjič, njemu bo treba kažipot.

Charley, ki na 185. cesti prodaja gas in olje, kadi pa samo importirane kanadske cigare, vsaj tako se je on sam izrazil, pa sem slučajno videl, da so cigare, ki jih on kadi take, ki so po 8 za en nikel, potem pa natakne tisti okrasek na cigaro pa pravi, da so po kvodru kanadske. Znaš pa znaš, Charley.

Na zadnji strelski vaji smo streljali tako-le:

Može	23
J. Novak	24
Jelarski	22
Berk	17
Debeljak	21
Kramer	24
Spenko	22
Stampfel	18
Mrs. Novak	14
S. Dolenc	17
Baraga	18
Peterko	16
Cergol	16
Ferkol	19
A. Urankar	19
Papesh	14
Podpodec	17
Dolgan	17

Tajnik.

Sovjeti na Poljskem

Kakor je znano, je poljska republika jeseni lanskega leta, ko sta vkorakali vanjo nemška in sovjetska armada, izgubila nekako polovico svojega ozemlja, ki ga je vzela pod svojo upravo Zveza sovjetskih republik, druga, zapadna polovica je pripadla Nemčiji, ki pa je Pomorje, Poznanj in šlezijske kraje ustavno priključila sebi kot del rajha. Poročila, kako se zasedene pokrajine upravljajo, niso ne izčrpana, ne zanesljiva ter so pobarvana po političnem stališču in simpatijah, ki jih gojijo poročevalci. Nekaj poročil pa ima očitno težnjo, da bi podala kolikor toliko resnično stanje tako poročilo najdemo v številki londonske gospodarske revije "The Economist" od 25. maja tega leta, ki ga posnemamo.

Sovjetska Rusija je dobila od poljske republike pretežni del pokrajine, ki se je pod avstrijsko monarhijo imenovala

Galicija, potem Volinijo in Podlesje, to sta pokrajini ob številnih pritokih Dnepra, ter severovzhodne kraje, ki so osredotočeni okoli Bjalistoka, Baranovičev in Novogrodek, ki imajo pretežno belorusko prebivalstvo. Spričo zelo nezanesljivih statistik o narodnosti prebivalstva, ki jih imamo iz dobe povojne poljske republike, je zaenkrat še nemogoče povedati, koliko je pripadlo Sovjetski uniji poljskega in koliko nepoljskega prebivalstva, mirno pa se lahko reče, da je Galicija, posegno ko se je večina poljskega prebivalstva itak izselila, danes skoraj docela ukrajinska, v volinjskem, poleskem in bjalistoškem vojvodstvu pa delež poljskega prebivalstva ne bo večji ko 20 od 100, ostalo prebivalstvo v severovzhodnem delu Poljske pa je belorusko in od nekdanj težji k svojim sorojakom na ruskem ozemlju, kjer tudi leži nacionalno in kulturno središče belorusstva Minsk. Ukrajinsko in belorusko prebivalstvo s politično in gospodarsko nadvlado do poljskega življa nikoli ni bilo zadovoljno in je še pred svetovno vojno tvorilo pravo iredento, ki ji je bil politični ideal neodvisna ukrajinska oziroma beloruska država. Iz narodnega ozira torej okupacija po Rusiji ni izpolnila težnjene tega prebivalstva, v kolikor pa je prenehala podreditve pod Poljsko in tvorijo sedaj Ukrajinci in Belorusi v mejah ene same države en sam narodni blok, je njihovo stanje v tem pogledu relativno boljše od prejšnjega. Tudi v gospodarskem oziru se more označiti kot relativni napredek, to, da je prenehala premoč veleposestev, ki je bilo pretežno v rokah poljskega plemstva.

V gospodarskem pogledu pomenijo vzhodni kraji poljske republike za Sovjetsko unijo veliko pridobitev. V njih je tako poljedelstvo, kakor lesno gospodarstvo in industrija ter rudarstvo zelo razvito. Mali in srednji kmečki živeli bo veliko pridobil po končni razdelitvi veleposesti in bo na posamezno družino odpadlo zadosti zemlje oziroma lesa za skromno, pa vendar dostojno življenje. Tudi živinoreja je na zadovoljivi višini. Dočim je Nemčija dobila, kar se tiče rudarstva, večino premoga in železarske oziroma jeklarske ter predelne industrije, je Rusija postala lastnica petrolejskih virov in rafinerij, ki so dajale pod republiko nad 800.000 ton nafte na leto. Manj pa je v vzhodnih pokrajinah industrije do gotovljenih fabrikatov, ki jih vzhodna Poljska producira v veliki množini in dobri kvaliteti. Ob pametnem gospodarstvu se bo tudi industrija na vzhodu lahko visoko dvignila in Sovjetska Rusija tudi ima ta namen, seveda trpi sovjetsko gospodarstvo v tem oziru na metodah, ki dvig industrije v marsikaterem oziru zaradi sistema državnega socializma ovira, ker pogreša vsake osebnostne iniciative in pogona ter ne zadovoljuje konzuma.

Ob zasedbi vzhodne Poljske je, če izvajamo prve dni, ko je posebno trpel poljski življenj na tisti veleposestniki, ki niso uspeli zbežati, manjkalo tega, kar smo videli v prvih letih boljševiške revolucije in kar se je imenovalo teror na to je veliko vplivala tudi okoliščina, da se ni smelo storiti ničesar, kar bi moglo preveč občutno omajati geslo, pod katerim so Sovjeti izvršili zasedbo, to je nacioalna osvoboditev od gospodujočega poljskega naroda. Neizprosnost režima v političnem in socialnem pogledu pa se je pokazala tako v začetkih kolektivizacije in podražavljenosti obrtne ter industrijske delavnosti, kakor tudi v političnem oziru. Na tem področju je vrhovni in edini gospodar dežele GPU, ki je zaprla, konfinirala in izgnala voditelje

vseh bivših, bodisi poljskih bodisi ukrajinskih političnih strank, ki so seveda bile razpuščene. Predvsem so odpravili na varno voditelje poljskih, ukrajinskih in židovskih delavskih strank, od katerih so večino odpravili najprej v koncentracijske taborne v osrednji Rusiji, kjer so jih nekaj izpustili, pač pa jim prepovedali oziroma onemogočili povratek v domovino. Državnemu uradnistvu se izvzemši Poljakov, ki so po večini sami zbežali, ni zgodilo nič hudega, ampak so ostali na svojih mestih kdor je bil ali ostal protikomunist, če se ni znal spretno prilagoditi ali izpreobrniti, je seveda bil odstranjen. Količjak bolj odgovorna uradniška mesta so pa zasedli Rusi, kar v ukrajinskih in beloruskih krogih ni napravilo dobrega vtisa.

Izginile so vse zasebne banke in industrijska podjetja, ki so zdaj v rokah državnih direktorjev in inženirjev ter delavskih odborov, kakor v Sovjetski Rusiji. Kdor od bivših lastnikov slovi kot strokovnjak, je ostal, seveda kot uslužbenec. Delavske odbore vodijo strokovni organizatorji iz Rusije. Standard mezda je ostala tako nizka kakor je bila pod prejšnjim režimom in znaša povprečno 150 do 200 rubljev na mesec, čijih kupna moč, kakor vemo, ni velika. Znatno izboljšanje pa je v tem, da bivše brezposelnosti ni več in je številno delovnih rok zelo poskočilo ter so postali ti kraji, ki so bili prej v socialnem oziru hudo za nemarni, deležni vseh socialnopolitičnih naprav, ki delujejo v Sovjetski Uniji. Sovjeti so takoj začeli s svojimi znanimi industrijskimi koncerni in kooperativami in najvažnejša mesta za vodstvo industrijske produkcije so v rokah strokovnjakov iz Rusije. Mala industrija in obrt se ni zatrla, se pa ji godi zelo slabo, ker se težko prilagodi gospodarskemu sistemu sovjetske socialne politike, ki zasebno iniciativo kar moč omejuje in duši. Obrtniki tudi nima sredstev, da bi obstojali dalje, ali se še celo povzpeli na boljše stopnjo. Zato se že sedaj počasi umika sovjetskim kooperativom. Hudo trpi zlasti boljše, specializirane roko delstvo, ker je vsa produkcija standardizirana.

Velika posest je že popolnoma izginila in je ostala samo mala po primerni razdelitvi zemlje, ki se seveda še nadaljuje. Ta razdelitev je zaenkrat zadovoljila ukrajinskega in beloruskega kmetiča, ki je stoletja in stoletja hrepenel po zadostni zemlji. Kako pa bo v bodočnosti, ko bo režim izvedel kolektivizacijo zemlje, seveda ne vemo. Premoženje meščanskega človeka ni bilo zaplenjeno, razen velikim bogatašem, ki jih pa itak ni bilo veliko oziroma so sami zbežali ob zlomu poljske vojske. Je pa nastopila velika stanovanjska beda, ki je sploh temna točka sovjetskega režima. Seveda moramo upoštevati, da je vojska veliko ljudi oropala doma in zadnje pare.

Glede verskega prepričanja pa velja tole: vera se ne preganja tako, kakor se je v prvih letih revolucije v Sovjetski Rusiji in ljudstvu ne branijo naravnost, da vrši svoje verske dolžnosti. Pač pa so vse vere, bodisi vzhodnega, bodisi zahodnega obreda, bodisi pravoslavna ali židovska, izgubile vse svoje premoženje, ki je bilo zaplenjeno. Cerkev morajo vzdrževati sedaj samo verniki po prostovoljnih prispevkih. Sovjeti so tako zelo obdavčili cerkve in sploh bogoslužje, da ljudje ne morejo plačati in bo že zaradi tega vse propadlo. Pač pa stori režim vse, da podpre protiversko brezbožno organizacijo, ki skuša ljudstvo odvrniti od Cerkev.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

IZ PRIMORJA

—Gorica, junija 1940. Dne maja je bila v gledališču boksaška predstava pri kateri so stopili številni rokoborci domačini, kakor tudi iz ostale Italije. Gledalcev je bilo precej — njih je bilo nad 1.700. Od domačinov nastopil tudi boksač Može (Mhšina), ki je pred kratke, žel lepe uspehe v Ameriki. Klic pri prvi točki se je zgodila "Boja sreča, ko sta nastopila rokoborci Panturi iz Rima in Disio Trsta. Pri deveti rundi je "Boja sprotinik potolkel Tržačana, "Boja se je nezavesten zgrudil na b. Zdravniki so ugotovili pretplo možganov in možgansko lo. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je po treh urah umrl. So tna nesreča tržaškega rokoborca je napravila na Goricane čen vtis.

—Trst, junija 1940. Kako šk bilo že javljeno, so vse italijanske šole končale to šolsko leto 15 dni prej, in to v zvezi z izlo na večjimi vojnimi pripravami. Italije za vstop v vojno. Ni z ba še posebej omeniti, da so z li učenci s to uredbo zelo z ob voljni. Sedanji burni čas pa ti, je prinesel se druge olajšum. Kakor poročajo, so vse sre o šole dobile odlok, da letos ne o mature. To pa ne bo šlo na o do učencev, ki bodo dobili m plovo brez polaganja mat. Vse to spominja na nekda "kriegsmature" v bivši Av ji.

—Gorica, maja 1940. — (S kratkim je Kmetijsko dru i v Vipavi povečalo svoje klet društvo je že mnogo poma našim kmetovalcem v teku let od ustanovitve, ki je 1894. Mnogo se je tudi storil je pršla dobra vipavska ka ca do pravega slovega in p vrednosti. Pod svojim okri ima sedaj sedem podružni sicer v Trstu, Postojni, i Cerknem, Gorici itd. Član o društva se stalno povečava. Pj štvo ima v svojih klet h 2.000 hl. vipavca. Cena vin je sedaj povečala in je že n liri po litru.

—Gorica, maja 1940. — (I avtomobil je prišla 36letna Nala ka Simčičeva iz Kromberga. Ka nesreči si je zlomila levo r Ne — Na korzu je nepadoma p lo slabo 27-letnemu Ivanu vem šni iz Vojskega. Prepeljali i v bolnišnico na pregled. — N gozdnem delu se je Francu je čarju 46-letnemu gozdnemu lacu iz Šturij zrušilo drevo. P tem si je zlomil nekaj reber. P peljalo so ga v Gorico. — glec padcu si je 27-letni Cvetko pri ljak iz Grganja zlomil rok v z adobil še druge številne po z be.



Sherif Martin L. O'Donoghue in njegovi uslužbenci bodo dan in svoj tretji letni izlet v ravnani "Boat Ride" in sicer v Zvaboto 6. julija.

Sedem ur vesele zabave "P čakalo izletnike in tisoče pa o teljev našega šerifa. Def "K Clarence Tylicki bo skrbel "Čy ves program v katerem an vključen "Floor Show," p drugo. Vozne listke lahko nu, bite v šerifovem uradu g vprašate za Mr. Charles Wisk kateri ima vse to v oskrbi. No nik "City of Detroit" odp izur iz pristanišča na 9. cesti n 1:30 popoldne in se vrne 8:30 zvečer.

do
Italijani
Možda
riki.
lila "Bob — !"
okob
disio.
je "Oh, massa, massa, massa!"
ana, "Oh, oh, oh, massa, massa!"
na b
pretpolnoma in sedaj goreti v
to b
nišni
el. So
roko
ane
ogledal
ako
italijani, da je bila v njej prej ke-
sko i
Prav
Ni
a sože —
lo
pa č
kaj
sred
ne o
ublj
bili
ma
lekd
Av
—
dru
oma
ku
orilo
a ka
in p
okri
žni
Jo
Člar
va.
eh
in
že m
ma
rga
o ne
nu
ali
—
—
Nisem
ncu
emu
vo.
ber.
—
tako
rok
poš
Dona
lgo
"Hvala
prišli!"
n vas,
imam
Lahko
tudi
—
—
me, s
naj
kajne,
"Da —
Torej
rnardo
eh ropar
In
do, da
t v
er
"Kedaj?"
ave
e pla
Del
ebel
rancisco.
ple
lko
adu
Wiskala.
bi.
dop
rne

do sel sem k Bobu.
Italijani In Bob je ležal v travi pri
njih pa zagonečno krilil z
ami in klatil z nogami in da-
Možda od sebe nerazumljive gla-
ratbe, da sem ga ves prestrašen
riki. klical:
lila "Bob — !"
okob Dvignil je glavo.
disio. "Kaj ti je?"
je "Oh, massa, massa, massa!"
ana, "Oh, oh, oh, massa, massa!"
na b pojesti tiste reči vse čisto
pretpolnoma in sedaj goreti v
to b ogenj! Bob biti peč Mas-
nišni naj pomagati Bobu, sicer
el. So umreti!"
roko Posledice popra, čebule, pa-
ane ke in česna!
ogledal sem v pločevin-
ako škatlo, ki sem jo imel na
italijani, da je bila v njej prej ke-
sko i pomada za lase ali pa tudi
i z viljo za tvore. Prazna je bi-
Prav —. Najbrž se je julep zdru-
Ni z ostanke pomade oziroma
a sože —
lo z Bobu je bilo treba nagle pos-
pa čiti, kremžil je obraz, kot da
kaj sumira.
sred Nekaj moraš piti, Bob, da s
ne o bolečine olajšalo! Sicer si
ubljani! Kaj ti je ljubši, vo-
bili mleko ali julep?"
ma šnil je okoli in obraz se mu
lekd razjasnil.
Av "Massa, oh, ah —! Voda in
— ko nič ne pomagati Bobu!"
Torej julep?"
dru Samo pa brž teči k doni Eu-
kletji pa ji reci, da boš umrl, če
oma doma ne popiješ julepa!"
ku radno je skočil in črez nekaj
orilo res prinesel — čudil sem
a ka — pol steklenice julepa, vse,
in je imela dona Eulalija še v
pogi.
okri težal se je.
žni "Miss Eula nič dati julep, pa
Jo reči, da Boba poslati massa
Člar arley, in Miss Eula dati koj
va. go vso celo steklenico!"
eh "Pij! Pomagalo bo."
in večerjali smo spet v "sobi."
že m ora je sedela poleg mene.
ma "Don Carlos," je začela, "ne-
skrivnost vam moram razo-
— ji!"
ma Nalahno sem se prestrašil.
rga "Kako skrivnost?"
o ne "Ne tukaj! Pridite po večer-
nu pa ven k platanam, tam vam
nu vem!"
ali film —!
— Nisem smel odkloniti. More-
ncu je bila tista "skrivnost" va-
emu za nas.
vo. "Pridem!" sem ji šepnil.
ber. Po večerji sem dejal, da bom
— gledal po konjih, pa odšel na
tako prišče.
rok Vrata so bila odprta, stopil
poš za zid in sedel pod plata-

Dona Eulalia me ni pustila
lgo čakati.
"Hvala lepa, don Carlos, da
prišli!" je začela. "Prosila
n vas, da pridite sem, ker
imam važne reči poveda-
Lahko bi bila razodela zade-
tudi vašim tovaršem, pa —"
— pa ker ste sedeli poleg
me, ste meni najlaže naroči-
naj pridem sem pod plata-
kajne, senora Eulalia?"
"Da —
Torej da vam povem! Senor
rnardo je pravil o tistih
eh roparjih, ki ju zasleduje-
In povedati sem vam hote-
do, da sta bila tista dva ropar-
t v našem ranchu —."
er "Zavzel sem se.
"Kedaj?"
ave "Predvčerajšnjim zjutraj
e pla odpotovala."
Del "Kam?"
ebel "Črez Sierra Nevada v San
rancisco.
ple "Pravila sem jima o senor Al-
lko nu. Zelo sta se zanimala za
adu tega, dejala sta, da ga bodeta
Wiskala.
bi. "Novica je bila res dragocena.
dop "Zumel sem zakaj sta se na-
rne enila obiskati Allana. Ber-
rda nista mogla izropati,
tekrizali smo jima načrte. Poi-

in prijazna postrežba. Poskusite in zadovoljni boste. Se priporočamo vsem Slovencem in Hrvatom

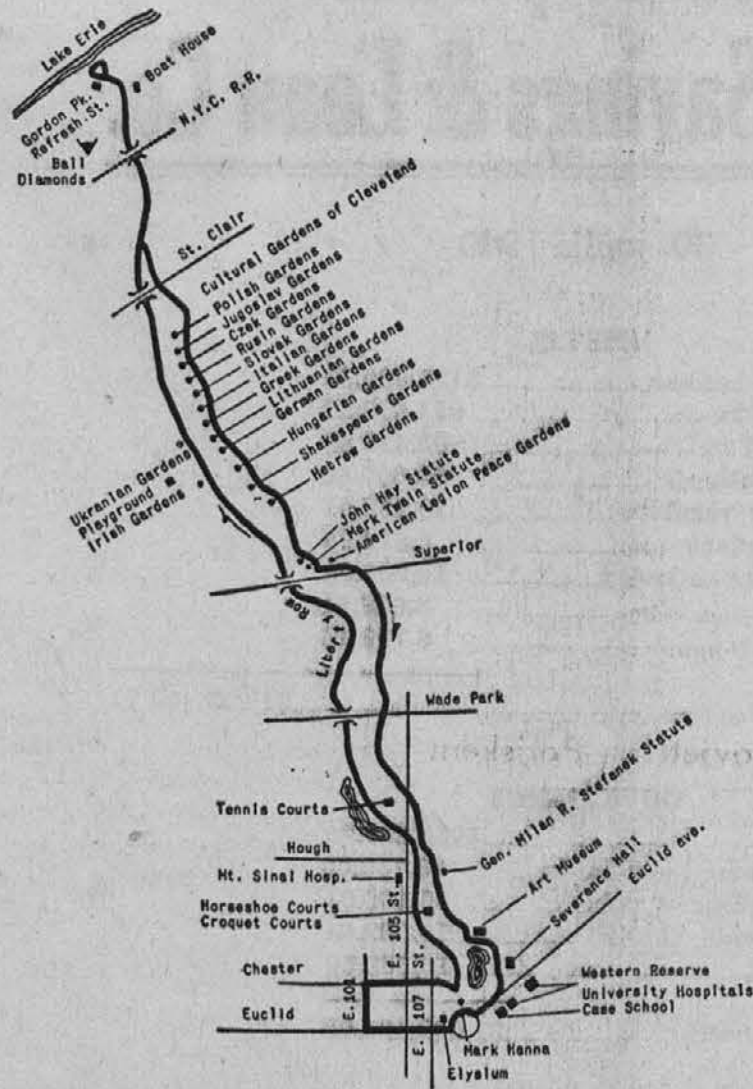
FRANK PAULIN
Service Station
vogal St. Clair in 61.
cesta.

V prvih dneh je bil drago-
cenc potrni in redkobeseden in je
komaj odgovarjal na naša vpra-
šanja. Toda nekoč ponóči, ko
smo se ustavili ob jezeru kraj
meje, je vprašal: "Fantje, ali se
lahko zanesem na vas?" Odgo-
vorili smo vsi ko en sam, da se
pač lahko! Odkrito rečeno, smi-
li se nam je, saj smo koj vide-
li, da mu ni bilo lahko pri sre-
cu.

"Ime mi je Hans Olssohn
Ovist," je dejal, "in sem poroč-
nik pri dragonskem polku IX.
v Ostersundu. Jaz sem — ni še
dolgo odtlej — nekoč ponóči to
spomlad svojega polkovnika za-
bodel, ker mi je dal za neki pre-

Da bi se vrnil v Oestersund, je toliko kakor smrt. Zato se bo vrnil iz Elo oženil, čim prej bo prilika za to. Misli, da bo brez dvoma dobil kakega protestantskega župnika kje v norveški vasi, ki bi ju poročil. Nato smu mu morali dati besedo, da bomo možali. Dvomim pa, ali so vsi držali to obljubo, ko se je povlekel ta stvar slabo iztekla. Ovisi, če dostavi, ali bi hotel kdo izmed nas sporočiti njegovemu staremu očetu, sodniku v Olukadbergu, da je njegov sin, poročnik, še živ in da mu je boljše kakor zasluži. Jaz, ki sem bil najmlajši in nemara najbolj neumen med vsemi, sem mu to obljubil. A tega bi ne bil sme storiti, zakaj stari sodnik je ka-

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
Kenmore 2237-M
EDINA SLOVENSKA IZDELOVAL
NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV



Najlepše boste praznovali praznik neodvisnosti 4. julija s tem, da obiščete narodni kulturni vrt v Rockefeller parku. Kulturne vrtove sedaj lahko obiščete iz University Circle okraja in vas stane vožnja samo 5 centov na busu Cleveland Railway Co. Bus bo odpeljal izpred Fenway dvorane na E. 107 St. in Euclid Ave. in vas popelje na prostor, da si lahko ogledate vse kulturne vrtove različnih narodnosti. Tako boste videli vrt Poljakov, Jugoslovancev, Čehov, Rusov, Slovkov, Italijanov, Grkov, Litvincev, Nemcev, Madžarov, Ukrajincev in Ircev.

Ta posebna nedeljska potrežba za ogledovanje po parku je bila vpeljana v nedeljo 9. junija po Cleveland Railway družbi z sodelovanjem mestnega prožnega komisarja Schweida. Vožnina je 5c na vsako stran. Zgoraj vidite zemljevid, ki kaže progo. Prvi bus odpelje od Fenway Hall ob 11:00 dopoldne in od 11:40 do 7:20 zvečer bo bus vozil vsakih 20 minut. Zadnji bus zapusti Gordon park ob 7:40 zvečer.

Pri nas je hitra, točna
in prijazna postrežba. Po-
skusite in zadovoljni bo-
ste. Se priporočamo vsem
Slovencem in Hrvatom
FRANK PAULIN
Service Station
vokal St. Clair in 61.
cesta.

HELENA HALUSCHKA:

Sin dveh očetov

"Ne, vprav to je, da ni. Moja mati in njeni starši — moj oče se je preselil s svojo prijateljico v Ameriko — torej najini starši bi bili tega zelo vesel, posebno teta Ivana. A ona se izmika in pravi, da je še premlada, da bi mislila na možitev."

Volbenk je spet lahko dihal. "V resnici je še mlada."

"Res, toda Volbenk... Ivan je vstal in hodil nemirno po sobi. Obstal je pred Volbenkom in mu pogledal odkrito v obraz, oči so mu pričale o veliki resnobi in odločni volji.

"Volbenk, obljubiva si, da si bova odkrita in plemenita. Ali me razumeš?"

Volbenk je prikimal, govorniki ni mogel.

"Ali ljubiš Ivono?" je vprašal Ivan.

"Ne."

"A deklet te ljubi."

"Zelo se motiš," se je posmejal Volbenk prisrčno, "marsikaj bi si dovolila zase in zame, samo ljubezni ne. Trdi, da si noče ubiti srca in skaziti postavne ne z ljubeznijo ne z materinstvom."

"Čudno! Opazoval sem jo — človek, ki ljubi sam, je kaj bistroviden — in v nekaterih trenutkih se mi smili."

"A zelo bi bila užaljena, če si samo to opazil na njej."

"Trdim se vedno, Volbenk, ljubi te. Z žensko se ne smeš nikoli igrati," je dostavil reko. "Kaj ti je torej Ivona?"

"Prijateljica," je odgovoril Volbenk preprosto in nedolžno. Ivan je spoznal, da je bil vprašal bolj brezobzirno, kakor je nameraval, in je zardel kakor mlado dekle.

"In kaj ti je Rožamarija?" Volbenk je strmel v prazno. "Kaj ti je Rožamarija?"

"Pravljica... prelepa, da bi mogla postati resnica."

To je spregovoril pol otožno pol posmehljivo.

Ivan, ki se je bil začel sprehajati po sobi, je obstal zdaj pred njim. Videti je bilo, kako je premagoval svojo razburjenost.

"Wilde, naj pride, kar hoče, med nama bodi vse pošteno in viteško. In naj se zgodi tako ali drugače, ostala si bova zvesta prijateljca. Velja?"

Wilde je vstal. Čutil je, da mu je srce živahneje utripalo, njegove svetle oči so zrle odkrito in jasno v prijateljeve. Nemo sta si segla v roke.

Nikoli še ni Volbenk živel globlje življenja kakor zdaj v Parizu, nikoli še ni vplivalo nanj toliko dojmov. Ivan, ki je studiral filozofijo, je bil duša in duhovni vodja dijaške

skupine, ki je začejala bolj in bolj buditi pozornost. Tem dijakom so se sčasoma pridružile še inozemske dijaške vrste. Posebno dosti je bilo med njimi Nemcev in Angležev. Vsi ti fantje so bili cvet svojega naroda in sleherni se je menda zavedal, da bo nekoč med njegovimi voditelji. Kaj so hoteli? Preobraziti svet. Z manj pomembnim se niso ukvarjali.

Koliko srečnih ur je prebil Volbenk v njihovi družbi. Čutil se je tu kakor v družini. Zdal se se zbrali v plemiški dvorani, zdaj v zanikarni predmestni gostilni, potem spet na prostem ob bregovih Seine ali pod redkim listjem mestnih vrhov.

Povsod, kjer se je ta mladina mudila, je posijala svetla luč. Njihove pesmi so povsod budile vesele odmeve, pod toplimi, rdečimi utripi njihovih src se je razcvetela, tako se je zdelo, nova pomlad.

Ljudstvo jih je poznalo in imelo rado in ker so kakor ptice selivke z lepimi dnevi prihajali in odhajali, so jim vzdeli ime "lastovice."

Bilo je dostikrat težko, spraviti vse pod en klobuk, in sprva se je raznel marsikak boj, ko se je hotela vsaka ločina in vsak svetovni nazor pod kakšnim geslom odločiti in združiti zase. A potem je Ivan iznašel novo geslo:

"Proč od kalupov, proč od gesel!"

"Gesla," je venomer ponavljal, "nas more. Slepilne podobice, ki jo pričara takšna beseda v možgane, se ne otresemo nikoli več. Za buržuja je socialist krvoločna hudoba, ki opleta okoli sebe z dinamičnimi bombami in gorečimi baklami; za socialista je buržuja sam velikianski trebuh, napolnjen z znojem njegovega obraza in krvi njegovih žil. Za monarhista je republikanec brezbožen, nepošten, izprijen proletarec, za republikanca pa rojalist nadut idiot. Nemo vidi v Francozu dekadentnega Shylocka, Francoz v Nemcu nekulturnega divjaka. In naj govori prvi še tako trezno, ga drugi niti ne posluša; pred očmi vidi le svoje spačeno geslo in kriči že vnaprej: ne!"

"Mi pa hočemo," je nadaljeval, "iskati resnico in za to je potrebno predvsem, da spoznamo lastne napake. Imamo skalo, na katero moremo zidati: imamo božjo zapoved."

Ko sta slišala to novo oznako, sta se Volbenk in Ivona nasmehnila. Toliko preprostost se jima je zdela otročja.

Toda Volbenk je kmalu prisluhnil, ko je tista tenka zlat nit vedno bolj varno, vedno bolj svetlo kazala pot skozi neprodno zmešnjavo kulturnih in družabnih vprašanj.

Vsi ti mladi ljudje s čistimi srci in dobro voljo so zidali na preprosta in neomajna načela. Našli so oporo, da lahko vržejo svet s tečajev: Boga, Večna resnica jim je bila odrešilni odgovor na minljivo časovnost. Nad kaosom je stal večni duh in ga oblikoval po svoji volji.

Volbenk je bil radoveden, kako hočejo ti mladeniči svoje ideje v življenju uresničiti.

"Kako mislite," je vprašal nekoga večera, "rešiti na primer vprašanje brezposelnosti?"

Nek orjaški, sinjeok Balt je pokazal z roko tja onstran Seine, kjer je v modrikasti večerni megli čepelo, ko da jih je sram, nekaj trhlj barak.

"Z nadprodukcijo?" je vprašal Volbenk.

"V takšnih kolibah," je odvrnil nek Avstrijec, "stanujejo in stradajo pri nas tisoči in so v armadi beračev med bolj premožnimi, ker imajo vsaj streho nad glavo."

"Nadprodukcija!" je posegel vmes nek Rus. "A na sto in sto tisoče iKtajcev in Indijcev poginja kakor živina zaradi pomanjkanja vsega tega, kar gnije v naših skladiščih, in medtem ko hijene gospodarskega življenja žito mečejo v morje."

"Nadprodukcija sodi tudi v vrsto tistih lažnivih gesel, ki jih je iznašla za izgovor nesposobnost, gospodariti v velikem."

"Nikoli ne bi postal stroj po-zrešen malik, če bi duh, ki stroj ustvarja, ne bil sebičen in vladodoljen. Stroj more in mora služiti človeštvu."

"Če bi ljudje ne reševali velikih vprašanj le pod vidikom lastne koristi ali strankarskih načel," je rekel Ivan Volbenku,

"bi se ne trudili brez uspeha."

"Potem bi morale," je odgovoril Volbenk, "izginiti tudi pogodbe, ki so napravile moje ljudstvo za sužnje in tlačane."

"Mišica v Ivanovem obrazu je zadrhtela."

"Torej, Ivan, kako misliš o tem?"

"Če so krivične, morajo izginiti!"

"Tovariš, izmikaš se," je rekel Rus. "Ali ne vidiš pred seboj prve naselbine brezposelnih Francozov? Mar ne najdeš zveze med mirovnimi pogodbami, bedo v Srednji Evropi in to naselbino onstran reke?"

Ivan je molče povsobil glavo. Toda Volbenk je vedel, da je

Ivan razumel.

A težko je najti most do medsebojnega sporazuma, če ni zupanja v srcih. Kako naj bi se zblizali, če ima beseda za vsakega drug pomen?"

Tako so živahno reševali in pretresali vse možnosti obnove in vzroke propada. V marsičem so se ujeli, drugod pa so šla mnenja narazen.

Vsi pa so brezpogojno zahtevali varčevanje v javnem in zasebnem življenju. Mlad Anglež je bil, ki je zelo nazorno povedal, kako je to mogoče.

(Dalje prihodnjič.)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

"Dve besedi pove sta... okusno in osvežujoče"



"Okusno in osvežujoče." To je vzrok, zakaj je odmor ki osveži z ledeno-mrzlo Coca-Cola najljubkejši ameriški trenutek. Dobili boste ledeno-mrzlo Coca-Cola v znanih rdečih hladilcih, kamorkoli greste.

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
Prospect 0333

Finančno poročilo St. Clair Savings & Loan Co.

30. junija 1940

IMETJE

Gotovina na rokah in v bankah	\$111,090.31
Posojila na prve vknjižbe	944,373.92
Zemljišče — na prodaj	83,428.88
Zemljišče — bančno posloplje	50,000.00
Prodane in garantirane vknjižbe	19,232.01
Vloge v drugih posojilnicah	5,814.95
Delnice Federal Home Loan banke	10,000.00
Delnice v blagajni	2,676.51
Vse drugo imetje	6,786.13
Skupno imetje	\$1,233,402.71

OBVEZNOSTI

Hranilne vloge	\$954,369.72
Predjemni vlog Fed. Home Loan banke	33,750.00
Posojila v delovanju in Escrow račun	50,162.67
Možna obveznost jamčenih vknjižb	19,232.01
Vse druge obveznosti	10,682.56
Skupne obveznosti	\$1,068,196.96
Kapital in preostanek	
Stalne delnice	\$ 78,808.77
Tekoče delnice	246.98
Rezerva za Federal Insurance	5,000.00
Rezerva za možne izgube	3,422.20
Nerazdeljen dobiček	29,727.80
Rezervni sklad, redni	48,000.00
Skupaj kapital in preostanek	\$165,205.75
Skupaj obveznosti, kapital in preostanek	\$1,233,402.71

Vse vloge, ki jih sprejmemo na ali pred 15. julija, bodo dobile obresti od 1. julija 1940. Hranilne vloge jamčene do \$5,000.00 po Federal Savings and Loan Insurance Corporation, oddelek vlade Združenih držav.

MILJAŽA * NIČ TRKANJA * POGON * MOČ

VENOMER IZBOLJŠAVA!

... v ohijskem progresivnem gasolinu

V njih naporu, da vam dajo največ v miljaži, pogonu in moči, so naši preiskovalci izboljšali SOHIO X170 23-krat od 1935... šestkrat samo lani! Za najboljšo gasolinsko vrednost, ki jo dobite za vaš denar, kupite SOHIO X-70 vselej.

STANDARD OIL COMPANY (OHIO)

Ste ga poskusili zadnje case?

POZOR — POZOR

KADAR želite poslati denar v Jugoslavijo in Italijo vsaka pošiljatev je garantirana; KADAR rabite krstni ali rojen list iz starega kraja; KADAR-koli rabite informacije glede vašega denarja ali imetja v starem kraju; KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis; KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi državljanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave. v Slov. Nar. Domu

NAZNANILO IN ZAHVALA

S žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je našo družino zadela prebriska usoda; ko se je 31. maja 1940 po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Vida in na Calvary pokopalnice.

FRANK PENCA

ki je izdihnil svojo blago dušo dne 28. maja 1940 v starosti 47 let. K prežgodnjemu večnemu počitku smo ga polčili dne 31. maja 1940 po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Vida in na Calvary pokopalnice.

Globoko hvaležni se želimo tem potom prisrčno zahvaliti Rev. po Matija Jagru za spremstvo iz hiše v cerkev in za opravljeno svetlo mašo in cerkvene pogrebne obrede.

Iskrečno zahvala vsem, ki so nam bili ob času prevelike žalosti blizu in v veliko tolažbo in pomoč na en način ali drugi. Enako tudi lepa hvala vsem, ki so ga prišli pokopit, vsem, ki so čuli in molili ob krsti, se udeležili svete maše ter ga spremili k preranemu večnemu počitku.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so podarili krasne vence ter okrasili krsto v blag spomin pokojnemu in sicer: Mr. in Mrs. Andrew Zeleznik in družina, družina Frank Raddell, družina Anton Skala, Mr. in Mrs. Anton Cadez in družina, Mr. in Mrs. Joe Dular, Mr. in Mrs. Martin Koprivnik in družina, družina Jack Selan, družina Joe Cvelbar, Mr. in Mrs. Anton Kastelan in družina, družina Anton Eppeh, družina Vincent Kaucic, Mr. John Hudoklin, Mrs. Mary Sankovich in sin, družina John Primozic, Mr. in Mrs. Zagore in družina, Mrs. Rose Miklavcic in družina, Mr. in Mrs. Peter Marinkovic, C. Petich in družina, Mr. Stanley Fell, Employees John C. Virden Co., Mr. in Mrs. Rushton, Mr. in Mrs. A. Zeleznik, E. 53 St., društvo sv. Vida št. 25 KSKJ. Ravno tako tudi vsem prijateljem in sosedom iz E. 66 St. in St. Clair Ave., ki so podarili krasen skupni venec.

Prirodno zahvalo naj sprejmejo tudi vsi sledeči, ki so darovali za svete maše: Mr. in Mrs. Anton Skala in družina, Mr. in Mrs. Frank in Louise Raddell, Mr. in Mrs. Joe Dular, Mr. in Mrs. Anton Cadez in družina, družina Joe Cvelbar, Mr. in Mrs. Jack Zeleznik, Mr. in Mrs. Primozic, Mr. in Mrs. V. Kaucic, Mrs. Jennie Zagore, 6th Grade pupils of St. Vitus School, Mr. in Mrs. Edward Kovacic, Mr. in Mrs. Joe Crtalic, E. 74 St., Mr. Anton Kastelan in družina, Mrs. Josephine Ogrin, Mr. in Mrs. John Hesta, Fainesville, O., Mr. in Mrs. Sketel, Warrensville, O., Mrs. Helen Wolkan, Mr. in Mrs. Anton Baznik, Mr. in Mrs. Joseph Okorn, Mr. in Mrs. Starin, Mr. Mike Cebalo, Mr. Bernard Martich, Mrs. Mary Zdotsel, Mr. in Mrs. Starc, Mr. in Mrs. Frank Bogolin, Mrs. John Cvelbar, Mr. Joe Kodrich, Mr. Joseph Stusek, Mr. in Mrs. Joe Baznik, Mrs. Rose Makse, Mrs. Mary Leustig, E. 156 St., Mr. John Hosta, Mr. Fr. Klemencic, Mr. in Mrs. Vic Petrovic, Mr. John Hudoklin, Mr. in Mrs. Joseph Sval, Mr. Frank Miklavc, Mr. in Mrs. Zust, Mr. in Mrs. Trobentner, Mr. in Mrs. Anton Sukavic, Mr. in Mrs. Jack Cebul, Mr. in Mrs. Iannarelli, Miss Lillian Gilha, Miss Helen Ivancic in Mrs. Julie Novak, Mr. Frank Stokar, Mrs. Leustig in družina, E. 64 St., Mr. in Mrs. Joseph Lap, Mr. in Mrs. Louis Petrovic, Annie Milautz, Mrs. Glikar, Employees of Stanley Fell, Employees of John C. Virden.

Nadalje tudi iskrena hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu. Iskrena hvala tudi članom društva sv. Vida za udeležbo pri pogrebu, posebno pa članom, ki so nosili krsto ter ga spremili in položili v prežgodnji grob.

Lepo se želimo zahvaliti pogrebniemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vodstvo pogreba.

Prejubljeni soproj in oče, močno potrpi in žalostni Ti sedaj želimo, da počivaš mirno v prežgodnjem grobu. Prišla je nepravilno nemila smrt in zahtevala od nas najdražje ter nam odvzela življenje predragega in nikdar pozabljenega soproga in očeta. Božja volja je bila, da si nas moral tako nanaglo zapustiti, toda ostal nam boš za vedno v sladkem spominu. Večna luč naj Ti sveti in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali:

CAROLINE PENCA, soproga
FRANK in JOHN, sinova
JOSEPHINE in FRANCES, hčere

Zapuška tukaj v Clevelandu tudi zalujoci sestro Louise Zeleznik, v stari domovini pa zalujoci starše, štiri sestre in dva brata.

Cleveland, Ohio, 3. julija 1940.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicut 0583

453 E. 152D STREET COLLINWOODSKI URAD: Tel.: KEmmore 3118

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"